

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding zandwinning Sellingerbeetse

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

6 oktober 2021 / projectnummer: 3579

1 Advies voor de inhoud van het MER

Kremer Zand B.V. wil de zandwinning “De Beetse” te Sellingerbeetse uitbreiden en de klasseerinstallatie verplaatsen naar het Bedrijventerrein Zuid-Groningen in Ter Apelkanaal. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is onder andere een ontgrondingsvergunning van de provincie Groningen en een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Westerwolde noodzakelijk. Voor de besluitvorming hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De provincie Groningen heeft – mede namens de gemeente Westerwolde – de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

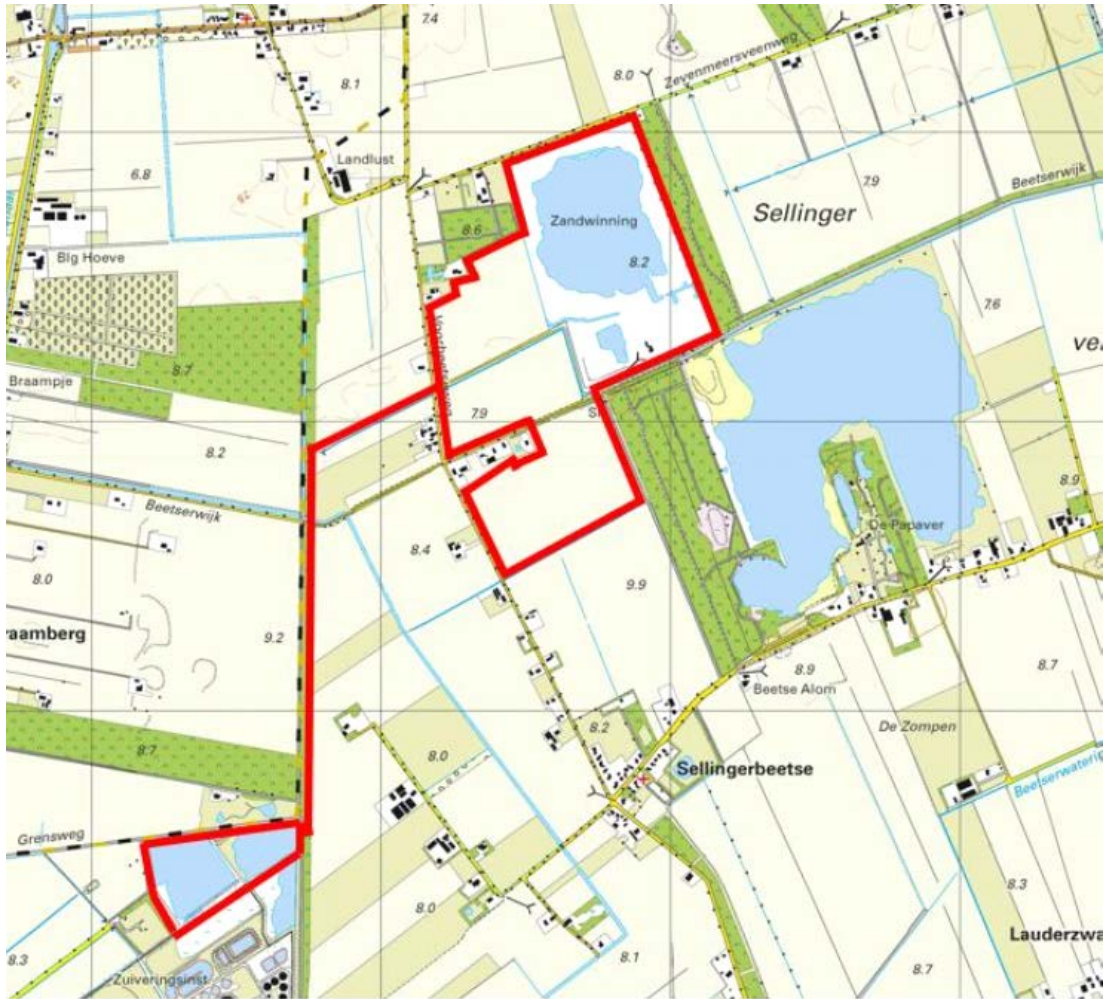
Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluiten over de ontgrondingsvergunning en de wijziging van het bestemmingsplan het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- **Maak de doelen en opgaven concreet en toetsbaar.** Naast het winnen van zand zijn er ook doelen en opgaven geformuleerd voor leefbaarheid, duurzaamheid, landschap, ecologie en recreatie. Breng de aanleiding en kaders van deze doelen en opgaven in beeld en geef aan wat de (minimum)eisen zijn waaraan het eindresultaat moet voldoen.
- **Breng optimalisaties ten aanzien van het eindbeeld van de zandwinning in beeld.** Met de uitbreiding van de zandwinning komt ook de eindsituatie van de winning in beeld. Onderzoek in het MER welke optimalisaties in het eindbeeld mogelijk zijn. Verken in ieder geval optimalisatievarianten voor landschap, ecologie en recreatie.
- **Effecten en doelbereik.** Beschrijf de positieve en negatieve effecten van het voornemen zowel tijdens de transitie- of bouwfase, de gebruiksfase als de eindfase en laat zien in welke mate de doelstellingen van het project bereikt worden. Laat vervolgens zien hoe vanuit de verschillende optimalisatievarianten het voorkeursalternatief voor het eindbeeld is samengesteld.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

Figuur 1 Ruimtelijke begrenzing van het voornemen (bron: MER)

Aanleiding MER

Kremer Zand B.V. is gespecialiseerd in het leveren van filterzand, filtergrind en instrooizand. Het zand in de ondergrond van de zandwinningslocatie "De Beetse" kent een aantal unieke eigenschappen waardoor het, na bewerking, zeer goed bruikbaar is voor diverse toepassingen. Met de uitbreiding kan Kremer Zand b.v. dit zand tot 2050 blijven winnen op de locatie "De Beetse". Door de verplaatsing van de klasseerinstallatie naar het bedrijventerrein Zuid-Groningen kan de zandwinning tot 2050 tevens met minder hinder voor de omgeving plaats vinden.

Voor de uitbreiding is een wijziging van het bestemmingsplan en een ontgrondingsvergunning noodzakelijk. Het college van B&W van de gemeente Westerwolde is initiatiefnemer voor de bestemmingsplanwijziging en de gemeenteraad van Westerwolde is bevoegd gezag voor het besluit over het bestemmingsplan. Kremer Zand b.v. is initiatiefnemer voor de ontgrondingsvergunning en Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen zijn bevoegd gezag voor de ontgrondingsvergunning.

Vanwege de omvang van de ontgroning valt deze onder categorie C16.1 (voor de ontgrondingsvergunning) en D16.1 (voor het bestemmingsplan) van het Besluit m.e.r. Dat betekent dat een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld moet worden. De provincie Groningen treedt op als coördinerend bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure. De provincie Groningen heeft – mede namens de gemeente Westerwolde – de Commissie gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen – besluit over de ontgrondingenvergunning en de gemeenteraad van Westerwolde besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken, die bij het advies zijn gebruikt, zijn te vinden door nummer 3579 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond, beleid en besluiten

2.1 Concrete en toetsbare doelen

Er zijn meerdere doelstellingen geformuleerd voor de zandwinning en het eindbeeld. De optelsom van de doelstellingen kan leiden tot een spanningsveld waarbinnen keuzes gemaakt moeten worden. Zo kan het vanuit een ecologisch standpunt bijvoorbeeld waardevol zijn om flauwe oevers en plas–dras–zones te creëren maar gaat dit wel ten koste van de hoeveelheid zand die gewonnen kan worden. Doelen en opgaven kunnen elkaar op deze manier beïnvloeden en soms ook in de weg zitten.

Werk daarom de prioritering van de doelstellingen in het MER verder uit en laat zien hoe met mogelijke tegenstrijdigheden wordt omgegaan. Om de alternatieven en optimalisatievarianten te kunnen toetsen aan het doelbereik is het tevens van belang dat de doelen voldoende concreet en toetsbaar zijn. De Commissie adviseert hiervoor het volgende:

- **Zandwinning:** Beschrijf de hoeveelheden en de te verwachten kwaliteit van het vrijkomende zand. Geef een ruimtelijk beeld van de ligging van de verschillende relevante zandtypen;
- **Duurzaamheid:** De initiatiefnemer heeft de ambitie uitgesproken om de bedrijfsprocessen volledig energieneutraal te maken. Geef aan wat de energiebehoefte van de onderneming is, binnen welke periode de duurzaamheidsambities gerealiseerd worden en op welke manier het voornemen invulling geeft aan dit streven;
- **Landschap:** De initiatiefnemer heeft een landschapsarchitect betrokken om, in samenwerking met belanghebbenden, te werken aan een goede landschappelijke inpassing van het eindbeeld van de zandwinning. Geef aan binnen welke randvoorwaarden en uitgangspunten de landschappelijke inpassing uitgewerkt wordt;
- **Ecologie:** De initiatiefnemer werkt onder andere samen met Staatsbosbeheer aan de herinrichting van de oevers en randen van de zandwinplas(sen). Beschrijf welke natuurdoelen langs deze randen en oevers mogelijk en gewenst zijn en welke inrichtingsmaatregelen daarvoor nodig zijn;
- **Recreatie:** De zandwinplas(sen) en omgeving kunnen ook een podium bieden voor recreatie en toerisme. Geef aan binnen welke randvoorwaarden en uitgangspunten recreatie en toerisme worden toegestaan binnen het plangebied.
- **Leefbaarheid:** Beschrijf welke verbeteringen voor de leefomgeving (onder andere voor geluid en verkeersveiligheid) worden nagestreefd tijdens de transitie- of bouwfase, de zandwinning en welke verbeteringen eventueel relevant zijn voor het eindbeeld.

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de zandwinning en of het project kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen.

Ga daarbij in ieder geval in op:

- De omgevingsvisie en –verordening van de provincie Groningen;
- De omgevingsvisie van de gemeente Westerwolde;
- De bestemmingsplannen Buitengebied en Bedrijvenpark Zuid Groningen (inclusief geluidzonering) van de gemeente Westerwolde;
- Relevant sectoraal beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van natuur, landschap, archeologie, recreatie, e.d.

2.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor de ontgrondingvergunning en het bestemmingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef een samenhangend beeld van de (vervolg)besluiten, vergunningen en ontheffingen die noodzakelijk zijn voor de beoogde uitbreiding van de zandwinning. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3 Voorgenomen activiteit en varianten

3.1 Algemeen

Neem in het MER een duidelijke beschrijving op van elk van de onderzochte alternatieven en varianten. Beschrijf de feitelijke inrichtingssituatie zoals waterdiepte, hoogteligging en reliëf van de oevertaluds, gradiënten en eigenschappen van de toe te passen grond en de activiteiten en laat duidelijk zien hoe de alternatieven en varianten onderscheidend zijn.

3.2 Het voornemen

Het voornemen kan onderverdeeld worden in drie fasen, ieder met eigen doelstellingen, opgaven en milieueffecten, namelijk:

- **De transitie- of bouwfase (aanlegfase):** in de transitie- en bouwfase wordt de klasseerinstallatie verplaatst naar het bedrijventerrein Zuid-Groningen. Gedurende een periode van circa 6 maanden wordt de zandwinning stilgelegd. In die periode wordt de klasseerinstallatie verplaatst naar de nieuwe locatie en worden de noodzakelijke buisleidingen en de transport- en onderhoudsweg aangelegd. Voorafgaand is een tijdelijk depot gevuld met zand zodat de bedrijfsvoering tijdens de verplaatsing doorgang kan vinden.
- **De zandwinning tot 2050 (gebruiksfase):** na de aanlegfase kan de zandwinning worden opgestart en uitgebreid. De uitbreiding van de zandwinning vindt plaats met een tempo van 1 tot 5 hectare per jaar. De verwerking van het zand vindt plaats op de nieuwe locatie van de klasseerinstallatie. De uitbreiding begint met het afgraven van de deklaag. Dit gebeurt jaarlijks in het voor- of najaar. In die periode wordt de transport- en

onderhoudsweg gebruikt om de vrijkomende grond uit de deklaag af te voeren naar bedrijventerrein Zuid- Groningen. Parallel aan de afgraving worden ook de oevers en randen van zandwinplas(sen) geprofileerd en ingericht.

- **De situatie na de zandwinning:** rond 2050 komt het einde van de zandwinning in beeld. De zandzuiger, buisleidingen en de klasseerinstallatie op het bedrijventerrein Zuid- Groningen worden ontmanteld en uit het gebied verwijderd. De zandwinplas krijgt zijn definitieve verschijningsvorm en op het bedrijventerrein Zuid-Groningen ontstaat ruimte voor andere bedrijven of activiteiten.

Relatie MER en besluitvorming

Maak duidelijk welke onderdelen deel uitmaken van het besluit voor het bestemmingsplan en de vergunningaanvraag voor de ontgronding en laat het MER hier op aansluiten. Maak onderscheid in activiteiten die betrekking hebben op de transitie- of bouwfase, de zandwinning tot 2050 en de inrichting na de zandwinning. Beschrijf welke activiteiten het bestemmingsplan en de ontgrondingsvergunning mogelijk maken en beoordeel in het MER in ieder geval ook een maximale invulling van deze activiteiten. Daarmee wordt de zogenaamde 'worst case' situatie van het voornemen onderzocht.

3.3 De optimalisatie van het eindbeeld

Planhistorie en trechtering

De initiatiefnemer en het bevoegd gezag hebben afspraken gemaakt en stappen gezet om tot realisatie van het plan over te gaan. Zo heeft de gemeente Westerwolde (toen nog Vlagtwedde) in 2014 een gebiedsvisie¹ voor het gebied opgesteld om de toekomstige ontwikkelrichting van het gebied te bepalen. Deze vormde het kader waarbinnen in de afgelopen jaren keuzes zijn gemaakt voor locaties waar zandwinning plaats gaat vinden. Ook is met verschillende omgevingspartijen nagedacht over de invulling van het mogelijke eindbeeld² na de zandwinning.

Laat zien welke stappen in het voortraject met de betrokken partijen zijn gezet en welke rol het milieu daarbij een rol heeft gespeeld. Motiveer hoe de huidige afbakening van de zandwinning is bepaald en waarom andere (potentiële) locaties zijn afgevalen. Geef aan welke stappen uit de planhistorie als harde kaders voor de planontwikkeling worden beschouwd en welke onderdelen nog ruimte bieden voor optimalisatie van het voornemen. Betrek deze onderdelen in de uitwerking van de oplossingsrichtingen voor het voornemen.

Onderzoek optimalisaties van het eindbeeld

In de NRD is beschreven dat twee alternatieven worden onderzocht, één alternatief uitgaande van de verplaatsing van de klasseerinstallatie met uitbreiding van de zandwinning en één alternatief waarbij de klasseerinstallatie wordt verplaatst maar er geen uitbreiding van de zandwinning plaats vindt. In de NRD is aangegeven dat het eindbeeld van de zandwinning geen onderdeel uitmaakt van de alternatieven die in het MER worden beschouwd.

Door een alternatief met en zonder uitbreiding van de zandwinning te onderzoeken wordt duidelijk wat de gevolgen van een minimale (huidige vergunde situatie) en maximale invulling (uitbreiding) van de zandwinning zijn voor het milieu en de omgeving. Wel vindt de

¹ Gebiedsvisie Sellingerbeetse, Gemeente Vlachtwedde (Arcadis 2014)

² Zandwinning Kremer, Sellingen, Schetsontwerp (LAOS 2021)

Commissie dat de (milieu)gevolgen voor de overige doelen en opgaven, met name voor landschap, ecologie en recreatie, moeten worden doorvertaald naar het eindbeeld van de zandwinning. Daarnaast verwacht de Commissie dat er met name in het eindbeeld nog optimalisaties mogelijk zijn om deze opgaven en doelen te versterken/ bereiken.

De Commissie adviseert daarom om een aantal optimalisatievarianten voor het eindbeeld te ontwikkelen. Doe dit voor het alternatief met uitbreiding van de zandwinning. Laat zien welke invloed deze optimalisaties hebben op het behalen van de overige doelen en opgaven en op de omvang van de zandwinning. Varieer, waar nodig, met de omvang en locatie van de zandwinning om optimalisaties voor de overige doelen te kunnen realiseren. Laat vervolgens zien hoe vanuit de verschillende optimalisatievarianten het voorkeursalternatief (eventueel) is opgebouwd.

De Commissie adviseert om in ieder geval de volgende optimalisatievarianten mee te nemen in het MER:

- **Landschap** De landschappelijk identiteit van het gebied verandert door de zandwinning en de inrichting van de oevers. Ontwikkel een variant waarbij het nieuwe landschap aantoonbaar van hoog niveau is. De Commissie adviseert daarbij om belangrijke structuurdragers, zoals de Beetserswijk, in deze variant te behouden en te gebruiken als raamwerk voor de zandwinning en de landschappelijke ontwikkeling. Laat zien welke maatvoering en profilering van de randen en overgangen in het gebied nodig zijn om tot de beoogde landschappelijke kwaliteit te komen.
- **Ecologie** Het plangebied krijgt tevens een natuurfunctie. Onderzoek een variant waarin deze natuurfunctie zo optimaal mogelijk wordt ingevuld. Geef aan welke natuurdoelen hierbij mogelijk en relevant zijn. Laat zien hoe de oevers en randen binnen het plangebied ingericht moeten worden om de doelen te bereiken.
- **Recreatie** Er is een bepaalde mate van extensieve dag- en verblijfsrecreatie mogelijk langs en nabij de waterplassen. Beschrijf welke activiteiten worden toegestaan en welke optimalisaties er in het eindbeeld mogelijk zijn om de beoogde recreatieve functie van het plangebied en omgeving invulling te geven. Laat zien welk ruimtegebruik hiervoor nodig is en waar deze ruimtevraag het beste kan worden gerealiseerd.

3.4 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven of varianten wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Beoordelingskader en effectbepaling

Het beoordelingskader legt vast welke milieuaspecten in het MER worden opgenomen en welke criteria en indicatoren toegepast worden. Het is daarmee een belangrijk hulpmiddel om tot weloverwogen en navolgbare keuzes te komen. Maak onderscheid tussen werkelijke milieueffecten en effecten op doelbereik. Beschrijf in het MER voor elk van de milieuaspecten de toe te passen criteria en indicatoren. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria.

Het project kent drie fasen. Breng de effecten voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase en de eindsituatie in beeld. Bepaal voor elk milieuaspect hoever de effecten zich uit kunnen strekken en baseer hierop het studiegebied voor de effectbeoordeling.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven. Maak gebruik van projectspecifieke en openbaar beschikbare data.

Benoem – per aspect – welke realistische en zinvolle maatregelen kunnen worden getroffen om nadelige effecten te beperken of te voorkomen of om positieve effecten verder te versterken (mitigerende effecten). Betrek deze informatie in de keuze voor of samenstelling van het voorkeursalternatief.

4.2 Verkeer

Door de verplaatsing van de klasseerinstallatie veranderen ook de verkeers- en vervoersstromen. De nieuwe locatie op het bedrijventerrein Zuid-Groningen ligt gunstig ten opzichte van belangrijke uitvalswegen, zoals de N366. Transportafstanden worden kleiner en vrachtwagens maken minder gebruik van (smalle) buitenwegen.

Om deze effecten goed in beeld te brengen adviseert de Commissie aan te geven hoe de vervoersbewegingen door het voornemen veranderen en hoe de bestaande wegenstructuur anders wordt benut. Geef aan wat dit betekent voor het totaal aantal vervoerskilometers en de verkeersveiligheid.

Het transport van en naar de huidige locatie verdwijnt echter niet helemaal. Voor het afvoeren van de deklaag en het woudzand wordt nog steeds rekening gehouden met het periodiek inzetten van vrachtwagens en ander (zwaar) materieel. De grond wordt via de nieuw aan te leggen onderhouds- en transportroute afgevoerd naar het bedrijventerrein Zuid-Groningen. Beschrijf de maximale omvang en intensiteit van de transportbewegingen en binnen welke perioden het transport plaats vindt. Geef aan waar eventuele knelpunten te verwachten zijn

ten aanzien van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in het plangebied en welke maatregelen getroffen kunnen worden om deze knelpunten te beperken of voorkomen.

4.3 Leefomgeving (geluid en lucht)

Met het verplaatsen van de klasseerinstallatie worden de belangrijkste verstoringen van de leefomgeving (geluidhinder en luchtverontreiniging) naar het gezoneerde industrieterrein Zuid Groningen verplaatst. In de omgeving van de huidige locatie van de klasseerinstallatie neemt de geluidhinder af en verbetert de luchtkwaliteit.

Breng deze (positieve) effecten in beeld door de veranderingen van luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO_x van de bedrijfsprocessen en het wegverkeer te onderzoeken. Toets de luchtconcentraties aan de grenswaarden en de WHO-advieswaarden en maak inzichtelijk of er mogelijk nog andere maatregelen mogelijk zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren. Leg daarbij een relatie met de duurzaamheidsambities van de initiatiefnemer, zoals het voornemen om de bedrijfsvoering verder te verduurzamen.

Breng voor geluid de veranderingen van de geluidbelasting op gevoelige bestemmingen, zoals woningen, in beeld. Beschrijf de periodes waarin geluidhinder nog wel op kan treden, zoals bijvoorbeeld tijdens het periodiek afgraven en transporteren van de deklaag en het woudzand richting het bedrijventerrein Zuid-Groningen. Breng ook de veranderingen onder de grenswaarden in beeld en vergelijk deze met de referentiesituatie. Geef ook aan of de klasseerinstallatie past binnen de geluidzone van het bedrijventerrein Zuid-Groningen.

4.4 Bodem en water

Grond- en oppervlaktewater

Beschrijf de gevolgen van de uitbreiding van de zandwinning voor het grond- en oppervlaktewatersysteem. Breng in beeld in wat de verwachte waterkwaliteit en waterdiepte van de toekomstige plassen is. Geef aan of eventuele veranderingen in het grond- en oppervlaktewatersysteem van invloed kunnen zijn op de gebruiksfuncties in de omgeving van het plangebied.

Bodem

Beschrijf de bodemkundige en geologische opbouw van het gebied. Beschrijf hoe deze opbouw verandert als gevolg van de zandwinning. Beschrijf in een grondbalans de hoeveelheden en de te verwachten kwaliteit van de vrijkomende grondstromen. Maak hierbij onderscheid tussen vermarktbaar en niet-vermarktbaar grondstromen. Beschrijf hoe de niet-vermarktbaar grondstromen worden verwerkt. In geval verwerking in het plangebied is voorzien, licht dan toe binnen welke kaders en op welke wijze dit plaats gaat vinden. Motiveer hierbij dat de kwaliteit voldoet aan de eisen die vanuit deze kaders worden gesteld.

4.5 Natuur

Na de zandwinning worden de randen en oevers van de zandwinplas(sen) grotendeels omgevormd naar natuur. De ontwikkeling van de beoogde natuurwaarden volgt de voortgang van de ontgronding. Geef per variant aan welke natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld,

welke inrichtings- en beheersmaatregelen daarvoor nodig zijn en beschrijf welke ecologische principes daarbij worden gebruikt. Beschrijf hoe de inrichting van de zandwinplas(sen) in tijd plaats gaat vinden en wat dit betekent voor de snelheid waarmee de natuur zich kan ontwikkelen. Verken welke mogelijkheden er zijn om de ecologische potenties van het gebied te optimaliseren.

Naast positieve effecten zijn er tijdens de bouw- en transitiefase en de gebruiksfase ook nadelige gevolgen te verwachten, bijvoorbeeld als gevolg van aanleg- en graafwerkzaamheden en periodiek transport. Geef aan welke kenmerkende habitats en soorten in de omgeving van de geplande werkzaamheden aanwezig zijn (plan- en studiegebied). Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Geef aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen.

Maak bij de effectbeoordeling duidelijk hoe gedurende de transitie- of bouwfase en tijdens de zandwinning (gebruiksfase) nadelige effecten voorkomen worden en de omstandigheden voor natuurontwikkeling optimaal worden gemaakt.

Beschermde soorten

Beschrijf welke soorten te verwachten zijn in het plan- en studiegebied, waar zij voorkomen en welke functie/regionale betekenis van het studiegebied voor deze soorten heeft. Benoem welk beschermingsregime uit de Wet natuurbescherming voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef – indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden – aan of en in hoeverre de staat van instandhouding van de betreffende soort verslechtert.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals het Natura 2000-gebieden en het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben voor een beschermd gebied (via externe werking) die in het MER moeten worden beschreven. Maak onderscheid tussen de verschillende relevante gebieden en geef hiervan de status aan.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland. Het voornemen kan mogelijk een toename van stikstofdepositie op al overbelaste Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden veroorzaken. Dit kan leiden tot aantasting van natuurlijke kenmerken van deze gebieden.

De Commissie adviseert een voortoets uit te voeren waarin wordt verkend of significant negatieve effecten al dan niet op voorhand zijn uit te sluiten. Beschouw het plan in cumulatie met andere projecten en plannen. Onderzoek daarbij welke gevolgen er zijn ten opzichte van de huidige, feitelijke situatie. Indien het voornemen leidt tot aanvullende stikstofemissies moeten de deposities daarvan op de Natura 2000-gebieden met de meest recente versie van

AERIUS worden berekend, zowel voor de aanleg- als de gebruiksfase³. Onderzoek met welke maatregelen stikstofemissie kan worden voorkomen of gereduceerd.

Indien significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie of andere effecten niet kunnen worden uitgesloten zal vervolgens een Passende beoordeling moeten worden opgesteld. Onderzoek in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het voornemen de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Daarbij kunnen mitigerende (bron)maatregelen worden meegenomen waarvan de effectiviteit moet worden onderbouwd.

4.6 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Beschrijf in het MER de ontwikkelingsgeschiedenis⁴ van het gebied en benoem de bestaande landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het studiegebied. Geef aan hoe deze kwaliteiten worden gewaardeerd. Doe dat zowel vanuit het beleid als vanuit de beleving door gebruikers van het gebied. Ga bij de beschrijving van waarden in op de ruimtelijke patronen, die samenhangen met landgebruik. Laat zien hoe de toekomstige inrichting van het plangebied aansluit op de omgeving.

Beschrijf in het MER wat de positieve en negatieve gevolgen zijn van de alternatieven en optimalisatievarianten voor bestaande kwaliteiten en voor de identiteit van het gebied⁵, alsook voor veranderingen in gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde. Betrek daarbij ook veranderingen in (visuele) relaties van het plangebied met de omgeving als gevolg van het voornemen. Door de positieve en negatieve effecten afzonderlijk in beeld te brengen, ontstaat overzicht voor de te maken keuzes. Maak waar mogelijk gebruik van 3D visualisaties op ooghoogte om inzicht te bieden in de manier waarop nieuwe kwaliteiten aan het bestaande worden toegevoegd en hoe het plangebied in de nieuwe situatie wordt beleefd.

In de bodem kunnen archeologische resten aangetroffen worden. Geef in het MER, naast eventuele bekende en behoudenswaardige archeologische vindplaatsen, de archeologische verwachtingen op kaart aan. Geef aan welk onderzoek ten grondslag heeft gelegen aan deze kaart. Beschrijf en vergelijk de effecten van de alternatieven en optimalisatievarianten. Onderbouw hoe het archeologische erfgoed het beste kan worden behouden: in situ door aanpassingen van de af te graven delen, of via opgraving. Conform de uitgangspunten van de Erfgoedwet heeft bewaren in situ de voorkeur boven opgraven.

³ Op 1 juli 2021 is artikel 2.9a van de Wnb in werking getreden, en tegelijk artikel 2.5 Besluit natuurbescherming. Hierin wordt bepaald dat de stikstofeffecten uit de aanlegfase niet betrokken hoeven te worden bij het besluit over een natuurvergunning. Deze wetswijzing heeft geen betrekking op de inhoud van plan-m.e.r. en project-m.e.r. Doordat in het MER de effecten van de aanlegfase in beeld zijn, kunnen de mogelijke negatieve effecten en de mogelijke maatregelen mee worden genomen bij het besluit over het project.

⁴ Zie www.topotijdreizen.nl

⁵ Zoals de gevolgen van het onderbreken van de Beetserswijk

4.7 Monitoring

Met het oog op de voorgestane natuurontwikkeling van het plangebied adviseert de Commissie aan te geven hoe natuurdoelen in de toekomst kunnen worden gerealiseerd en geborgd door beheer en inrichting, bijvoorbeeld door het opstellen en inzetten van een beheerplan met bijbehorend monitoringplan.

Monitoring kan ook relevant zijn voor opgaven en doelen ten aanzien van bijvoorbeeld leefbaarheid, duurzaamheid, recreatie en landschap en de effecten op het milieu. Geef in het MER aan op welke wijze en wanneer tijdens de verschillende fasen de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr. Henk Everts

ing. Caspar Slijpen

ir. Jan-Willem van Veen (secretaris)

ir. Harry Webers (voorzitter)

drs. Frank Wijnants

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Bestemmingsplanwijziging en ontgrondingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit , "C16.1/D16.1 de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem".

Bevoegd gezag besluiten

De gemeenteraad van Westerwolde (bestemmingsplanwijziging) en Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen (ontgrondingsvergunning).

Initiatiefnemer besluiten

Het college van B&W van de gemeente Westerwolde (bestemmingsplanwijziging) en Kremer Zand b.v. (ontgrondingsvergunning)

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

De provincie Groningen treedt op als coördinerend bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 9 augustus 2021 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3579](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

